ΜΟΥΣΙΚΗ Κ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΖΩΗ

Η ΣΥΝΑΥΛΙΑ ΤΗΣ ΛΟΤΤΕ ΛΕΜΑΝ

Παρ' ὅλο μου τὸ σεβασμὸ πρὸς τὴ μεγάλη τέχνη τῆς κυρίας Λέμαν, ὀφείλω νὰ ὁμολογήσω ὅτι προχθὲς δὲν κατώρθωσα νὰ καταστείλω ἕνα μικρὸ αἴσθημα ἀπογοητεύσεως. Καθ' ὅλη τὴ διάρκεια τῆς συναυλίας της διερωτώμην γιατί δὲν ἐνθουσιαζόμουν ὅσο περίμενα καὶ ὅσο ἐπιθυμοῦσα.

Δὲν τὴν εἶχα ἀκούσει ποτὲ ὡς τώρα καὶ ἐπήγαινα μὲ ὅλες μου τὶς προσδοκίες στὴ μεγαλείτερή τους ἔντασι.

Ἤξερα βέβαια μιὰ φωνὴ πλούσια καὶ θερμή, ἡ ὁποία στὶς μέσες νότες καὶ ἀκόμη περισσότερο στὶς βαθειὲς ἔχει μιὰν ἀληθινὰ γοητευτικὴ δύναμι ἐνῶ στὶς ψηλὲς μοῦ φάνηκε κάπως σκληρὴ καὶ ἀνόμοια κι' ἐδῶ κι' ἐκεῖ ὄχι πάντοτε ἀπαλλαγμένη ἀπὸ κάποιο τρεμούλιασμα.

Ἡ κυρία Λόττε Λέμαν

Εἶνε πιθανὸν κάποια ἀδιαθεσία συνεπεία τῆς ἀλλαγῆς τοῦ κλίματος νὰ ἐπηρέασε τὴν φωνὴν τῆς καλλιτέχνιδος καὶ νὰ μὴ τῆς ἐπέτρεψε νὰ μᾶς τὴν παρουσιάσῃ μὲ ὅλα της τὰ χαρίσματα.

Ἐν πάσῃ περιπτώσει δὲν κατώρθωσα νὰ τῆς εὕρω τὴν ἀπόλυτη ὁμαλότητα τῶν registres, ἡ ὁποία συνήθως διακρίνει τὰς καλλιτέχνιδας τῆς ἀξίας της.

Ἡ βάσις εἰς τὸ νὰ δραματοποιῇ ὅλα δίδει ἕνα τόνο κάπως βαρὺ στὴν ἀπόδοσι τῆς μουσικῆς ἐκείνης, ὅπου κυριαρχεῖ ὁ λυρισμός.

Ἔτσι ἐπέτυχεν ἀτείρως καλλίτερα εἰς τὰ ἔργα, τὰ ὁποῖα εἶχαν δραματικὴν χροιάν.

Καὶ πρῶτα-πρῶτα: Τὸ «Γιὰ τὴν αἰώνια ἀγάπη» τοῦ Μπράμς, ὅπου ἡ σκοτεινὴ τραγικότης ποὺ μοιάζει νὰ τὴν βαρύνῃ κάτι μοιραῖο παρουσιάστηκε ὁλοζώντανη.

Ἔπειτα ὁ «Θάνατος καὶ ἡ κόρη τοῦ Σοῦμπερτ» ἦταν τρομακτικὰ ὡραῖο στὴν ἔκφρασι τῆς ἀπόκοσμης παγερῆς φωνῆς τοῦ θανάτου.

Ἢ τὸ «δὲν σοῦ κρατῶ κακία» τοῦ Σοῦμαν ὅπου μὲ τὴν αἰσθηματικὴν ἔντασιν, τὸ ὄργανό της εἶχε μιὰν ἀληθινὰ ἀφάνταστη μεγαλοπρέπεια.

Ἢ τὴν ἄρια τοῦ Τάνχοϋζερ, ποὺ τραγούδησε ἐκτὸς προγράμματος καὶ ἡ ὁποία τὴν παρουσίασε κυριολεκτικῶς στὸ στοιχεῖο της.

Ἄλλη μιὰ φορά: Ἡ πλαστικές της ἀποδόσεις, ποὺ ζητοῦν πολὺ περισσότερο πλάτος καὶ ἔκτασι παρὰ τὴν ἤσυχη, τὴν συγκρατημένην ἐντύπωσι καθὼς καὶ αὐτὸ καθ' ἑαυτὸ τὸ εἶδος, ἡ φύσις τῆς φωνῆς της ἔχουν ἀνάγκη, θέλουν μιὰ Σκηνή.

Ἔτσι εἶνε φυσικὸ νὰ μὴ μπορῇ νὰ ἀναπτύξῃ σὲ μιὰν ἁπλῆ συναυλία ὅλα της τὰ πολλαπλᾶ χαρίσματα, ἀδιάφορο ἂν ἡ ἐκτελέσεις κατὰ ἕνα ὁποιονδήποτε τρόπο ἔχουν πάντα τὴ σφραγῖδα τῆς καλλιτεχνικῆς της ὑπεροχῆς.

Δὲν θἄπρεπε νὰ λησμονήσω τὸν κύριο Μητρόπουλο, ποὺ παρηκολούθησε ἀπὸ τὸ πιάνο τὴν καλλιτέχνιδα μὲ λεπτότητα καὶ εἶχε δικαιότατα τὸ δικό του μερίδιο στὴν ἐπιτυχία καὶ τὶς ἐπιδοκιμασίες.

ALEX THURNEYSSEN

Σ. Β. Εἰς τὴν προχθεσινὴν κριτικὴν τοῦ μουσικοῦ κριτικοῦ μας παρεισέφρυσαν ἀτυχῶς πολλὰ τυπογραφικὰ λάθη, ἀλλοιοῦντα τὴν ἔννοιαν. Μεταξὺ τῶν ἄλλων ἡ φράσις :«Πῶς παρουσίασε ἀδρὰ σὰν σὲ ἀνάγλυφο» ἐγράφη «Πῶς παρουσίασε ἀδράνειαν σὲ ἀνάγλυφο».